

**30.04.2020r., Język polski, kl. II, 3 i 4 godz. lek. = 2 lekcje,
Jolanta Mazurkiewicz, ćwiczenia od 1.1 do 1.6 obowiązkowo
do 05.05.2020r.**

**04.05.2020r., Język polski, kl. II, 1 i 2 godz. lek. = 2 lekcje,
Jolanta Mazurkiewicz, ćwiczenia od 2 do 4 obowiązkowo
do 06.05.2020r.**

**05.05.2020r., Język polski, kl. II, 1 godz. lek. = 1 lekcja,
Jolanta Mazurkiewicz, ćwiczenia od 5 do 10 obowiązkowo
do 07.05.2020r.**

Klaso II,

**kontynuujemy literaturę romantyzmu polskiego.
Był już Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki i Cyprian
Kamil Norwid. Dzisiaj twórczość Zygmunta Krasińskiego
(proszę nie mylić z IGNACYM KRASICKIM z
oświecenia; to jest ten od satyr i bajek, w dodatku
„ogwiazdkowany”). Zygmunt Krasiński jest poetą
i dramatopisarzem romantyzmu. Jego ojciec – gen.
Wincenty Krasiński – był właścicielem salonu literackiego
w Warszawie (o tym salonie mowa w III cz. „Dziadów” A.
Mickiewicza w scenie VII pt. „Salon warszawski”).**

**Proszę wykonać obowiązkowe ćwiczenia według podanego
wyżej harmonogramu, gdyż brak odpowiedzi = ocena
niedostateczna.**

**Pamiętajcie, że 8 maja 2020r. jest zebranie z rodzicami,
więc do 7 maja muszę podać Waszej wychowawczynie
wszystkie oceny z języka polskiego. W Waszej klasie
bardzo dużo osób poprawiło swoje oceny, uzyskując wiele
ocen celujących i bardzo dobrych...**

Po rozdaniu świadectw w mojej klasie w dniach 27-30.04.2020 r. teraz zajmę się Wami i klasą I A. Wkrótce zestawienie ocen... 😊

**Temat: W piekle poezji i rewolucji.
Historiozoficzne dylematy Zygmunta
Kraśińskiego (temat na 3 dni: 30.04, 04.05
i 06.05.2020r.).**

Nie-Boska Komedia Z. Kraśińskiego, inscenizacja B. Korzeniewski, scenografia J. Szajna, Teatr Nowy, Łódź 1959

Tadeusz Rolke, *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN* (1965)

Wielu autorów literatury polskiej tworzyło pod wpływem burzliwych, bieżących wypadków politycznych. Nierzadko sami pisarze byli uczestnikami tych wydarzeń, a czasem po prostu usiłowali się do nich w jakikolwiek sposób ustosunkować. *Nie-Boska komedia* jest utworem, w którym pisarz wypowiada swoje poglądy polityczne i identyfikuje się z określoną postawą społeczną.

Już wiesz (te ćwiczenia należy wykonać samodzielnie, dla siebie, żeby lepiej zrozumieć poniższe zadania; nie należy wysyłać odpowiedzi do tych ćwiczeń):

- 1) Przeczytaj *Nie-Boską komedię* Zygmunta Krasickiego.
- 2) Zinterpretuj oba motta do utworu.
- 3) Przypomnij, co romantycy sądzili na temat miłości i instytucji małżeństwa.

Autor i jego dzieło

polona, Zygmunt Krasicki

Semu, Neogotycki pałac Krasieńskich w Opinogórze Górnej, licencja: CC BY-SA 4.0

Wincenty Krasieński, ojciec poety, licencja: CC 0

Zygmunt Krasiński (1812–1859)

Zygmunt Krasiński (1812–1859) urodził się w Paryżu w rodzinie arystokratycznej. Był synem hr. Wincentego Krasińskiego i Marii Urszuli z Radziwiłłów, która wcześniej go osierociła. Wychowywał się zarówno w Warszawie, jak i w rodzinnym majątku Krasińskich w Opinogórze. Był chorowitym, słabym fizycznie dzieckiem, lecz przedwcześnie dojrzałym intelektualnie. Staranną edukację odbywał zgodnie ze wskazówkami ojca. Ukształtowany w duchu patriotycznym, wierzył w szczególne posłannictwo arystokracji, z której się wywodził. Oprócz wartości honoru i dumy rycerskiej, męstwa i miłości ojczyzny ojciec starał się wypracować w nim postawę lojalizmu wobec prawowitego monarchy, co izolowało młodego hrabiego od warszawskiej społeczności studenckiej. Jako absolwent liceum warszawskiego rozpoczął w 1827 roku studia prawnicze w Warszawie. Po niechlubnym epizodzie sądu sejmowego, podczas którego hr. Wincenty Krasiński głosował za karą śmierci dla członków Towarzystwa Patriotycznego, poeta nie wytrzymał presji psychicznej i ciężącego na nim osądzenia o konformizm, więc w 1829 roku ojciec wysłał młodego poetę na dalsze studia za granicę.

Talent literacki Krasińskiego dojrzewał w kręgu lektur romantycznych (poezji grobów, angielskich powieści grozy, powieści Waltera Scotta, francuskiej „powieści szalonej”). Pierwsze próby literackie to prozatorskie powiastki historyczne z elementami gotycyzmu. Po wyjeździe z kraju Zygmunt Krasiński zatrzymał się dłużej w Genewie, gdzie na łamach prestiżowego periodyku *Bibliothèque Universelle* opublikował bezimiennie artykuł: *O stanie obecnym literatury polskiej* (1830). Kontynuował studia: uczestniczył w wykładach ekonomii politycznej, prawa, historii Rzymu. W tym okresie przeżył pierwszą młodzieńczą miłość do Henryki Willan oraz znaczącą w jego życiu przyjaźń z Henrykiem Reeve'em, który wprowadził go w problematykę społeczno-polityczną. Gdy wybuchło powstanie listopadowe, Krasiński najpierw odniósł się do niego entuzjastycznie, lecz nie wziął w nim udziału. Kształtował swoje poglądy pod wpływem ojca – lojalnego urzędnika carskiego, ale poczucie wstydu nie pozwalało mu całkowicie się z nim utożsamić. Moralne wątpliwości i odczuwany w tym okresie dyskomfort psychiczny sprawiły, że był to mroczny epizod w życiu poety. Stopniowo zmienił on pogląd na powstanie, w którym zaczął się dopatrywać wichrzycielstwa, niosącego upadek warstwie arystokratycznej i całemu narodowi. Uważał je za tragiczny finał klęski całego pokolenia romantyków. Doświadczał przy tym wizji kataklizmu, grożącego całemu światu apokalipsą. Zainterесowały go historia świata i filozofia dziejów. Zainspirowany przez historiozofię Herdera i Hegla oraz francuskich popularyzatorów heglizmu (Micheleta, Quineta, Ballanche'a) i przedstawicieli socjalizmu utopijnego (Saint-Simona), stworzył własną teorię przewidywania przyszłości przez pryzmat interpretacji dziejów historycznych oraz roli opatrności w historii. Apokaliptyczne wizje zagłady świata zostały zastąpione przez obrazy nowej, jaśniejszej rzeczywistości. W tym czasie zaczęła się kształtować jego dojrzała twórczość literacka, a więc powieść z czasów wojen polsko-rosyjskich *Agay-Han*. W latach 1832–1833, z polecenia ojca, pisarz przebywał w Petersburgu. Choroba oczu uniemożliwiła mu jednak podjęcie kariery dyplomatycznej na dworze carskim, zaplanowanej przez hr. Wincentego Krasińskiego. Długotrwałe leczenie wzroku przyczyniło się do pogłębiającej się neurastenii i hipochondrii poety. Uzyskał on pozwolenie na wyjazd z Petersburga, spowodowany koniecznością odbycia kuracji leczniczych w Europie. Przebywał w Wiedniu, Pradze, Wenecji, Mediolanie, Rzymie, Neapolu, Paryżu, Nicei, Heidelbergu. W 1835 roku w Paryżu opublikował anonimowo *Nie-Boską komedię* (1835). Natomiast w 1838 roku poeta nawiązał romans z Delfiną Potocką. Był to jeden z najgłośniejszych romansów polskiego romantyzmu.

Ćwiczenie 1.1 (obowiązkowo)

Wyjaśnij, w jakim sensie *Boska komedia* Dantego stanowi inspirację dramatu Krasińskiego. Jaki motyw świadczy o podobieństwie?

Ćwiczenie 1.2 (obowiązkowo)

Zinterpretuj motto „Do błędów, nagromadzonych przez przodków, dodali to, czego *nie znali ich przodkowie* – wahanie się i *bojaźń*; i stało się zatem, że zniknęli z powierzchni ziemi i wielkie milczenie jest po nich.” (Bezimienny). Odnieś jego treść do losów bohaterów dramatu.

Ćwiczenie 1.3 (obowiązkowo)

Wskaż, w jaki sposób zawarte w motcie Hamletowskie pytanie retoryczne „Być albo nie być?” odzwierciedla pytania egzystencjalne poety romantycznego.

Ćwiczenie 1.4 (obowiązkowo)

Powiedz, ilu poetów występuje w fabule *Nie-Boskiej komedii*.

Ćwiczenie 1.5 (obowiązkowo)

Zinterpretuj tytuł utworu i zwróć uwagę na jego ironiczną wymowę.

Ćwiczenie 1.6 (obowiązkowo)

Udowodnij, że *Nie-Boska komedia* jest utworem synkretycznym. Wskaż odpowiednie cytaty.

O dziele

Nie-Boska komedia — dramat Zygmunta Krasińskiego (napisany w 1833, opublikowany w 1835 w Paryżu), zainspirowany przez *Boską komedię* Dantego, dedykowany [Marii](#). Dzieło o kompozycji otwartej, zainicjowane przez wstęp pisany prozą poetycką, jest utworem synkretycznym (zawiera cechy średniowiecznego moralitetu, stylizacji biblijnej, frenezji romantycznej, fantastyki, opery wzorowanej na *Wolnym strzelcu* Karola Marii Webera). Dotyczy konfrontacji przedstawicieli dwóch przeciwstawnych obozów politycznych (grup społecznych) oraz kryzysu moralnego poety w obliczu katastrofy ludzkości. Istotę rewolucyjnej konfrontacji ilustrują dwa motto: jedno zawiera potępienie działań bohaterów, drugie – inicjuje tematykę egzystencjalną. **Dramat można podzielić na dwie części. Pierwsza dotyczy osobistej sytuacji poety (cz. I–II), druga — obrazu społeczeństwa (cz. III–IV).**

Zadania – cz. I

Zygmunt Krasiński *Nie-Boska komedia*

Część I
ŻONA

Tobie wszystko jedno, bo już nie patrzysz na mnie, odwracasz się, kiedy wchodzę, i zakrywasz oczy, kiedy siedzę blisko. – Wczoraj byłam u spowiedzi i przypominałam sobie wszystkie grzechy – a nie mogłam nic znaleźć takiego, co by cię obrazić mogło. –

MAŻ

Nie obraziłaś mnie. –

ŻONA

Mój Boże – mój Boże!

MAŻ

Czuję, że powinienem cię kochać. –

Ćwiczenie 2.1 (obowiązkowo)

Przeczytaj powyższy fragment *Nie-Boskiej komedii*.

Ćwiczenie 2.2 (obowiązkowo)

Wyjaśnij, o czym świadczy taki dialog małżonków.

Ćwiczenie 2.3 (obowiązkowo)

Scharakteryzuj postawę moralną hrabiego Henryka w jego bieżącej sytuacji rodzinnej.

Ćwiczenie 2.4 (obowiązkowo)

Spróbuj znaleźć okoliczności usprawiedliwiające nieudany związek małżeński bohatera.

Ćwiczenie 2.5 (obowiązkowo)

Na podstawie przywołanego fragmentu określ stan psychiczny poety romantycznego.

MAŻ

Żegnaj cię wśród skał, pomiędzy którymi znikasz – bądź co bądź, fałsz czy prawda, zwycięstwo czy zguba, uwierzę tobie, posłanniku chwały. – Przeszłości, bądź mi ku pomocy – a jeśli duch twój wrócił do łona Boga, niechaj się znów oderwie, wstąpi we mnie, stanie się myślą, siłą i czynem. –

Zrzuca żmiję.

Idź, podły gadzie – jako strąciłem ciebie i nie ma żalu po tobie w naturze, tak oni wszyscy stoczą się w dół i po nich żalu nie będzie – sławy nie zostanie – żadna chmura się nie odwróci w żegludze, by spojrzeć za sobą na tyłu synów ziemi, ginących pospołu. –

Oni naprzód – ja potem. –

Błękicie niezmierny, ty ziemię obwijasz – ziemia niemowlęciem, co zgrzyta i płacze –ale ty nie drzysz, nie słuchasz jej, ty płyniesz w nieskończoność swoją. –

Matko naturo, bądź mi zdrowa – idę się na człowieka przetworzyć, walczyć idę z bracią moją.

Ćwiczenie 3 (obowiązkowo)

Scharakteryzuj skomplikowaną kondycję psychiczną żony.

Obie części utworu łączy wspólny bohater – **hrabia Henryk**. Jest on reprezentantem **arystokracji**, lecz przede wszystkim typowym **romantycznym poetą**, wypowiadającym

w *Prologu* fundamentalny dylemat literatury — rozdźwięk między dążeniem do absolutnego ideału a niemożnością realizacji planowanych zamierzeń artystycznych. Zbuntowany bohater poddaje się swoim słabościom, podsuwanym przez Chór Złych Duchów. Ulega **trzem pokusom** ilustrującym podstawowe ideały sztuki romantyzmu:

- namiętności do romantycznej kochanki,
- gloryfikacji sławy rycerskiej,
- powrotowi do życia zgodnego z naturą (przeciwstawionemu rozwijającej się cywilizacji miejskiej). Ten bajroniczny bohater w piekle życia rodzinnego okazuje się słabym mężczyzną. Niszczy życie rodzinne, zdradza żonę, którą doprowadza do obłędu psychicznego, a w konsekwencji – do śmierci. Dręczy go poczucie winy, jest zdeprymowany i przeczuwa, że w tej sytuacji nie uda mu się stworzyć niczego konstruktywnego. Manifestuje rozdarcie między egocentrycznym przesłaniem aryzmu a koniecznością wypełniania obowiązków męża i ojca oraz arystokraty – uczciwego posiadacza majątności ziemskich.

Ćwiczenie 4.1 (obowiązkowo)

Określ problemy Orcia – utalentowanego dziecka zagrożonego utratą wzroku. Jaki ideał poety i poezji uosabia ten młodzieniec?

Ćwiczenie 4.2 (obowiązkowo)

Na podstawie fragmentu powiedz, z kim Orcio jest silniej związany emocjonalnie – z matką czy z ojcem. Kto jest dla niego autorytetem?

Część II

ORCIO

Zdawało mi się, że się przechadza po wielkiej i szerokiej ciemności, sama bardzo biała, i mówiła:

Ja błąkam się wszędzie,

Ja wszędzie się wdzieram,

Gdzie światów krawędzie,

Gdzie aniołów pienie,

I dla ciebie zbieram

Kształtów roje,

O dziecię moje!

Myśli i natchnienie.

I od duchów wyższych,

I od duchów niższych

Farby i odcienie,

Dźwięki i promienie

Zbieram dla ciebie,

Byś ty, o synku mój,

Był, jako są w niebie,

I ojciec twój

Kochał ciebie.

Ćwiczenie 4.3 (obowiązkowo)

Przeczytaj fragment i odpowiedz, skąd młody poeta czerpie siły aktywizujące go do życia i twórczości.

ORCIO

Precz ode mnie, ciemności – jam się urodził synem światła i pieśni – co chcecie ode mnie? – czego żądacie ode mnie? –

Nie poddam się wam, choć wzrok mój uleciał z wiatrami i goni gdzieś po przestrzeniach – ale on wróci kiedyś, bogaty w promienie gwiazd, i oczy moje rozogni płomieniem.

Zadania (II)

Obok dylematów moralnych i artystycznej niemocy Zygmunt Krasiński postawił przed hrabią Henrykiem nierozwiązywalny problem rewolucji społecznej – roli i rangi przewrotów dziejowych, wobec których bohater zachowuje postawę ambiwalentną.

W 1830 roku przebywający na emigracji Zygmunt Krasiński wielokrotnie zmieniał swoje sądy na temat powstania listopadowego. W listach do przyjaciela Henryka Reeve'a (sympatyzującego ze zbrojnym wystąpieniem Polaków) niejednokrotnie zwierzał się ze swego dyskomfortu psychicznego, spowodowanego biernością i nieobecnością w szeregach powstańczych. Pod wpływem ojca (wiernego carowi przeciwnika rewolucji) przekonał się, że przewroty dziejowe i przemiany demokratyczne są dziełem awanturników i wichrzycieli pragnących zburzyć hierarchiczny porządek władzy. W opinii pisarza rządu niewykształconego plebsu prowadzą do dyktatury totalitarnej i niebezpiecznej etycznie. Dopełnieniem katastroficznej wizji zagłady świata jest symboliczna śmierć Boga – bezsilnego wobec piekła rewolucji.

Ćwiczenie 5 (obowiązkowo)

Na podstawie fragmentu określ stosunek Krasińskiego do mniejszości żydowskiej.

Część III

CHÓR

Jehowa Pan Izraela, a nikt inny. – Po trzykroć pluńmy na zgubę ludom – po trzykroć przeklęstwo im! –

Słyszać stukanie.

PRZECHRZTA

Do roboty waszej – a ty, święta księgo, precz stąd, by wzrok przeklętego nie zbrudził kart twoich. –

Talmud chowa.

[...].

Ważne!

Z listu Zygmunta Krasińskiego do Konstantego Gaszyńskiego: „Usługa największa, którą oddać można krajowi, zależy na tym, by przechrztom i przemysłnikom nie dozwolili monopolu wszelkich bogactw i wpływów moralnych w Polsce, a trudniejsza to i cierpsza walka niż orężne boje” (1837). Maria Janion twierdzi: „Krasiński był gotów stawiać pracę

nad wykorzeniem obcych wpływów wyżej niż walkę zbrojną o niepodległość [...]. Krasieński dba stale o nieskalana szatę Polski czystej pod kaŹdym względem. Narod polski ma dwuwarstwowy, lecz jednolity, samoswój, wolny od złota i błota (w nich taplają się, zdaniem Krasieńskiego, Źydzi). Najwięszym zagroŹeniem dla konserwatywnej idei narodu są cudzoziemcy, wśród nich – Źydzi, a wśród Źydów – przechrzty”.

Ćwiczenie 6 (obowiązkowo)

WskaŹ miejsce, w którym rozgrywają się sceny rewolucji, i powiedz, jakie ma to znaczenie dla wymowy utworu.

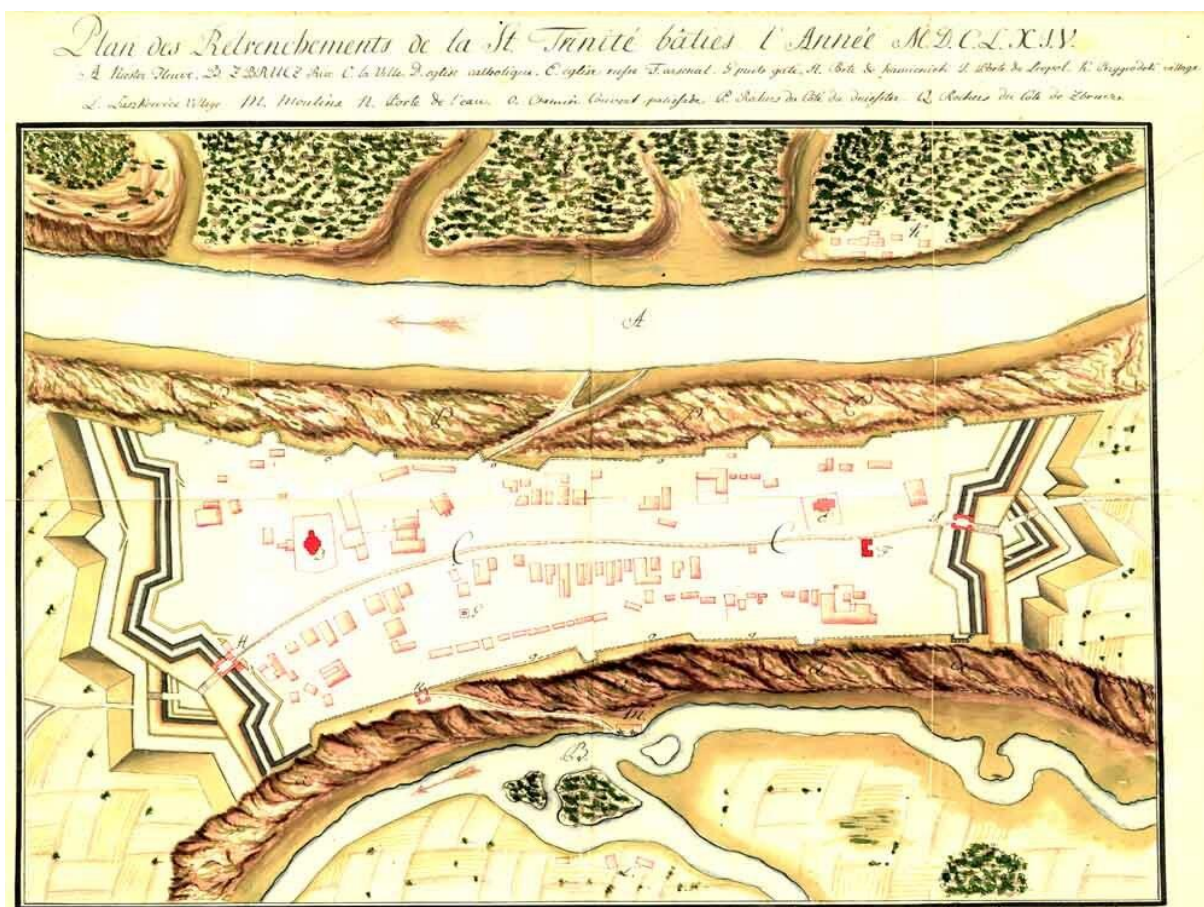
Gniezno

Warszawa

Okopy św. Trójcy

Wilno

SprawdŹ odpowiedŹ: <https://epodreczniki.pl/a/w-piekle-poezji-i-rewolucji-historiozoficzne-dylematy-zygmunta-krasinskiego/DFUBR5BrH>

Okopy św. Trójcy – plan twierdzy, licencja: CC 0

Okopy św. Trójcy – Brama kamieniecka, licencja: CC 0

Ćwiczenie 7 (obowiązkowo)

Metaforyczna rewolucja stanowi wielką aluzję do...

powstania kościuszkowskiego

wojen napoleońskich

powstania listopadowego

konfederacji barskiej

Sprawdź odpowiedź: <https://epodreczniki.pl/a/w-piekle-poezji-i-rewolucji-historiozoficzne-dylematy-zygmunta-krasinskiego/DFUBR5BrH>

Ćwiczenie 8.1 (obowiązkowo)

Scharakteryzuj program społeczny obozu Pankracego. W jakim stopniu wpisuje się on w popularne XIX-wieczne utopie socjalistyczne lub od nich odbiega?

Ćwiczenie 8.2 (obowiązkowo)

Przedstaw racje obozu arystokracji.

Ćwiczenie 8.3

Wymień wady, jakie Zygmunt Krasiński wytyka przedstawicielom arystokracji.

Twórcą XIX-wiecznej utopii socjalistycznej (tzw. socjalizmu utopijnego) był Claud Henri Saint-Simon (1760–1825), który postulował tzw. **nowy chrystianizm** – religię społeczną, wedle której zasady sprawiedliwości społecznej należy budować drogą pokojową.

Ćwiczenie 9 (obowiązkowo)

Omów kulminacyjną scenę apokalipsy rewolucyjnej. Wskaż, jakie zagrożenia wynikają z niej dla hrabiego Henryka jako przedstawiciela arystokracji. Wykorzystaj odpowiednie cytaty.

Tańczą mężczyźni i kobiety wokoło szubienicy śpiewają

CHÓR

Chleba, zarobku, drzewa na opał w zimie, odpoczynku w lecie! – Hura – hura! –

Bóg nad nami nie miał litości – hura – hura! –

Królowie nad nami nie mieli litości – hura – hura! –

Panowie nad nami nie mieli litości – hura! –

My dziś Bogu, królom i panom za służbę dziękuję – hura – hura! –

MAŻ

Wszędzie rozwaliny jakiegoś ogromu, który musiał wieki przetrwać, nim runął – filary, podnóża, kapitele – ćwiertowane posągi, rozrzucone floreesy, którymi oplatano starodawne sklepienia – teraz mi pod stopą zamignęła stłuczona szyba – zda się, że twarz Bogarodzicy na chwilę wyjrzała z cienia i znów tam ciemno – tu, patrz, cała arkada leży – tu krata żelazna zasypana gruzem – z góry lunął błysk pochodni – widzę pół rycerza śpiącego na połowie grobu – gdzież jestem, przewodniku?

PRZECHRZTA

Nasi ludzie krwawo pracowali przez czterdzieści dni i nocy, aż wreszcie zburzyli ostatni kościół na tych równinach. – Teraz właśnie cmentarz mijamy. –

MAŻ

Wasze pieśni, ludzie nowi, gorzko brzmią w moich uszach – czarne postacie z tyłu, z przodu, po bokach się cisną, a pędzone wiatrem blaski i cienie przechadzają się po tłumie jak żyjące duchy. –

LEONARD

Idźcie bez trwogi i mordujcie bez wyrzutów – boście wybrani z wybranych, święci wśród najświętszych – boście męczennikami – bohaterami Wolności. –

CHÓR ZABÓJCÓW

Pójdziemy nocą ciemną, sztylety ściskając w dłoniach, pójdziemy, pójdziemy. –

LEONARD

Obudź się, urodziwa moja! –

Grzmot słychać.

Nuż, odpowiedzcie żyjącemu Bogu – wnieście pieśni wasze – chodźcie za mną wszyscy, wszyscy, jeszcze raz obejdziem i zdepcem świątynię umarłego Boga. A ty podnieś głowę – powstań i obudź się! –

Ćwiczenie 10 (obowiązkowo)

Omów, jakie nihilistyczne treści można odczytać z przywołanych fragmentów. Jak w tym kontekście interpretować finałowe „Galilee vicisti”?

W dwóch pierwszych częściach dramatu Zygmunt Krasiński kreuje piekło nieudanego życia osobistego hrabiego Henryka. W trzeciej i czwartej części bohater jest przywódcą obozu arystokratów walczących z siłami rewolucyjnymi (reprezentowanymi przez nędzarzy żądnych arystokratycznej krwi, pałających chęcią zemsty i mordy). Ideały obozu demokratycznego Krasiński włożył w partię chóru „przechrztów”, „rzeźników”, „rzemieślników”, „lokajów”, „chłopów”, wieszczącego apokaliptyczną zagładę ludzkości. Groteskowy nastrój grozy budują sceny orgiastycznego tańca rewolucjonistów wokół szubienicy. W poglądach Krasińskiego rewolucja ludowa była przejawem sił szatańskich, anarchistycznych hasel zniszczenia utrwalonego porządku społecznego. Wodzem rewolucji autor uczynił bezwzględny, prostacki racjonalistę Pankracego (o symbolicznym imieniu „Wschwałny”), żądającego wyzwolenia mas ludowych. Miejscem rewolucji są Okopy św. Trójcy, gdzie hrabia Henryk przyjmuje oskarżenia nadużywania władzy, krzywdy społecznej, konformizmu politycznego, zdrady narodowej, demoralizacji. Czuje się zobowiązany do obrony honoru arystokracji. Przed śmiercią dokonuje autokreacyjnego gestu potępienia poezji romantycznej słowami: „Poezjo, bądź mi przeklęta, jako ja sam będę na wieki”. Utwór zawiera pesymistyczną wersję katastroficznego krajobrazu zagłady, wyrażoną w motywie ogarniającej wszechświat „nieczłowieczej choroby bezbóstwa”, lecz także w scenie entuzjastycznego obrzędu świętowania na cmentarzysku zabitego Boga. Euforyczne hasło radości zostało zainicjowane przez Leonarda (przedstawiciela ludu), wołającego z dumą: „Chwała nam, bośmy członki Jego rozerwali, [...] duch Jego zstąpił do nicości [...], zdepcem świątynie umarłego Boga” oraz „Biada ludziom, którzy dotąd się kłaniają umarłemu Bogu”. Fakt tej brutalnej profanacji ma zapoczątkować absurdalny triumf najniższych instynktów człowieczeństwa. Pankracy ginie, przerażony nadprzyrodzoną wizją groźnego Chrystusa. Ów katastroficzny dramat o zagładzie wszechświata zakończyła nadzwyczajna ingerencja Opatrzności Boga.

Konteksty

Zygmunt Krasiński *Listy do różnych adresatów*

Z listu Zygmunta Krasińskiego do ojca, Wincentego Krasińskiego (Rzym, 24 kwietnia 1834):
[...] Cała choroba, która od sześciu lat mnie trawi, jest skutkiem jednego tylko roku przebytego wśród ciągłej gorączki i [rozpaczy](#). Wtedy wszystko wrzało, jakby na wiosnę, w ciele i w duchu moim – wtedy wszystko jakby mrozem ścięte zostało zniemacka, nieprzewidziane. I odtąd zrodziły się spleeny, urodziło się to usposobienie czucia wszystkiego gorzko, widzenia każdego przedmiotu żalobnie. Nerwy rozprężone, w ruch nadprzyrodzony wprawione, już odtąd nie zdołały odzyskać równowagi swojej. Mniej więcej zawsze huczy w nich burza lub posepna martwość, milczenie jakieś i wstręt apatyczny się rozlega, ale nigdy nie ma tej zgody sił, która stanowi zdrowie ciała i serca niespokojność. Nie na scenie otwartej, ale w ukrytej głębi, wewnątrz duszy mojej odbyły się wszystkie dzieje moje.

Ćwiczenie 11 (dla chętnych)

W kontekście autoanalizy zawartej w liście zastanów się, jakie znaczenie ma fakt, że Krasiński nie podpisał swojego dramatu własnym nazwiskiem. Swój sąd uzasadnij.

Preteksty

Ćwiczenie 12 (dla chętnych)

Na podstawie znanych ci tekstów (nie tylko polskich) ułóż antologię utworów o tematyce katastroficznej i apokaliptycznej.

Zadaniowo

Ćwiczenie 13 (dla chętnych)

Napisz krótki felieton zawierający odpowiedź na pytanie: Czy rewolucyjna wizja Zygmunta Krasińskiego może być nadal aktualna?